



**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА  
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ**

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,  
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,  
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

**16 травня – 22 травня 2025 р.**

## **БЕЗБАР'ЄРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ**

Будь-які методи та підходи поступово еволюціонують у часі. На сьогодні пріоритетним напрямом стає комфортне життя людини. І це безпосередньо впливає на вимоги щодо проектування якісного довкілля. Вельми актуальним питанням є проведення реконструкції міських просторів та створення безпечного, доступного, стійкого та екологічно здорового середовища. Ключовою стратегією зміни способу проектування міського середовища та всіх його компонентів повинна стояти повага до людини. При цьому створення доступного середовища – це завдання, яке торкається всіх складових міста – від загальних міських просторів до окремого двору та житлової чарунки. В сукупності це утворює житловий кластер, який створює якісне життя.

В Україні на протязі останніх років приділяється значна увага впровадженню принципів універсального дизайну до процесу проектування та будівництва будівель і споруд. В громадських просторах та забудові присутні такі проблеми щодо доступності середовища: відсутність парканів, нерівне покриття, запарковані тротуари та обочини доріг, перешкоди на шляху, відсутні адресні покажчики, захаращення пішохідних вулиць, відсутність місць для відпочинку, відсутні або критично мала кількість велосипедних доріжок, відсутність тіні та озеленення, необлаштовані підземні переходи.

Зазначені проблеми потребують поступового вирішення на всіх рівнях. Основне завдання – це забезпечення доступності міського середовища: доріг та вулиць, парків, житлових утворень, громадських просторів, будівель за рахунок створення комфортних умов користування житлово-комунальною інфраструктурою; в тому числі обладнання громадських будівель з урахуванням потреб маломобільних груп населення.

Вивчення досвіду успішних міжнародних практик в сфері універсального дизайну та безбарєрності є вагомим орієнтиром для розвитку доступного середовища в Україні. Так, місто Копенгаген (Данія) – це показовий приклад послідовного впровадження принципів універсального дизайну в рамках концепції «міста для людей», розробленої урбаністом Яном Гелом. У більшості випадків тротуари міста мають знижені бордюри. На центральних площах встановлено лавки з

поручнями. У місті діє принцип відкритості та інклюзії навіть у сфері громадських вбиралень.

Столиця Норвегії Осло, втілює програму «Oslo Walkable City», в рамках якої міський простір поступово трансформується на користь пішоходів та людей з інвалідністю.

Надсучасне японське місто Токіо демонструє надзвичайну увагу до деталей. Тактильна плитка є обов'язковим елементом на вулицях та у громадських будівлях. Громадські туалети багатофункціональні, оснащені кнопками виклику допомоги, зручні для людей з порушеннями опорно-рухового апарату, а також для батьків з дітьми. Ці рішення підкріплені національною політикою підтримки універсального дизайну як складової стратегії безбар'єрного суспільства.

Україна також демонструє приклад поступового, але системного впровадження універсального дизайну. Наприклад, у Львові після реконструкції площі Двірцевої простір отримав понижені бордюри, тактильні доріжки, озвучені переходи, комфортні зони очікування громадського транспорту. В центрі міста оновлюються тротуари, встановлюються нові зупинки з інформаційними табло, що дублюють дані у зоровій та звуковій формі. Особлива увага приділяється реконструкції дитячих майданчиків, які стали доступними для дітей з різними потребами. Важливо, що міська влада активно залучає до обговорення проєктів представників спільнот людей з інвалідністю, а також архітекторів і дизайнерів, що пройшли навчання з універсального дизайну.

Справжня доступність та безбар'єрність охоплює всі сфери суспільного життя. Безбар'єрність – це середовище, комфортне і безпечне для кожної людини; це можливість брати повноцінну участь у житті суспільства незалежно від стану здоров'я, віку, статі тощо; це людиноцентричність у кожному рішенні. Дане питання стосується кожного з нас.



Рис. 1. Площа Двірцева (Львів, Україна) [1].

#### *Література:*

1. Печеник М. Як виглядає Львівська площа Двірцева після більше року реконструкції (фоторепортаж). URL: <https://dyvys.info/2020/05/21/yak-vyglyadaye-lvivska-ploshha-dvirtseva-pislya-bilshe-roku-rekonstruktsiyi-fotoreportazh/>